

ad aij proficere
3 Cur hoc si estat quod possit ipsum oblatum
aliquando amari sit id medium id id
finit, si in ipso exponatur dua bonitas & uti dispensata.
ut si de ambrosio amatur q̄ in uicaria sub qua rae e
finit, neq̄ uterq̄ ordinatur. Et si amari q̄ e utriq̄ simi-
tate, sub qua rae e medium. Atq̄ utriq̄ suo amatur finis
dicitur intentio: cuius is quo amari melior, dicitur electio.

4 Dicitur q̄ finis in finem operis, & finem op-
erantis. finis operis e iste in quem opus uari
sua ordinatur, ut nauis ad naufragand. finis operantis e iste,
quem opusq̄ sibi propinat. Consequenter dicitur, ut si quis nau-
em conuenit ad pericandum. Dicitur q̄ in finem pro-
ximum e uolunt. prout e iste q̄ uolunt intenditur ab operante
ut in sanitate, q̄ in me intenditur ab aegrot. utq̄ e iste,
in quem prout ordinatur, ut inq̄ studium, ad q̄m studiosus
studij ordinat sanitem.

5 Sic dicitur tam q̄ uolunt, ut q̄ ordinatur ad
aliquam finem in medium in finem,
ac prout e danti finem prout. Prout finem prout
est in medium sub ista rae sub qua uolunt ad finem
uolunt, in ista sub alia rae sub qua ad istum ordinatur. si-
cut q̄ prout habent tunc rae alteram opus e delectabilis.
Et sub hac rae e finis, alteram uti ad aliam finem, e
sub hac rae e medium. si delectabilis tunc prout
constat prout uolunt q̄ uolunt q̄ ad se e finis,
deinde tunc utilitatem quandam ad satisfactionem prout
e, id e medium ad finem satisfactionem, q̄ e finis ut q̄
n e autem interuenient q̄ e autem sub ista rae
sit finis e medium.

6 Dicitur q̄ finis in ipso e eadem prout
altem e n uolunt. utq̄ prout ut q̄ e iste
quo solentis uolunt ista qui e sit ac prout, ut uol
q̄ finis desiderat, e hic e q̄ dicitur q̄ nullam bonum creat.

finem. Quod si quis propter finem intendit bonum aliter conuenienter, sed intendens bonum aliter conuenienter non potest intendere ipsam rem quae est finis. Cuius si sit per se finem quae est finis, cuius si intentio operantis utrumque intendit adaequate, ac proinde per se est finis. Et praeterea ignorans uerum bonum.

21

Quae 2^a. finis est ille in quo consistit intentio operantis, sed haec non consistit in fine. Cuius intentio est agere non consistit in sanitate, sed in se ipso. Cuius sanitatem procurat, quod finis. Cuius non est finis. Dignitas: intentio operantis non consistit in fine. Cuius sanquam in aliquo obtinendo, neque enim tamquam in aliquo magis amato, sed in: agere enim sumens pharmacum, non aliter uult. Et in sanitate, quae est finis. Cuius non uult tibi consequi illam sanitatem in abstracto, sed in se ipso. Haec est sibi quae est finis. Cuius est magis amata, unde intentio agere est magis amata, uult consistit in se ipso, illo fine adaequate in fine. Cuius uult in bono sibi, in fine. Cuius uult in se ipso ipsius boni.

22

Haec finis, cuius finis est medium in finem. Cuius propter quem amato, quod non est propter finem. Dignitas, nam finis. Cuius finis est amatum propter se ipsum, cuius sequendum, sanitas enim non amatur a se ipso, agere propter se ipsum, quoniam sed amato, sed amato propter ipsum, quoniam a quo sanitas est sequenda, tamquam propter aliquid magis amatum, potest non consistit uiam se ipsum finis. Et haec est quod media quae talia non habent uiam se ipsum finis, quia non amatur propter se ipso, sed propter consequentiam finis. Cuius ab ipso desit.

23

Quae 2^a. finis est ille cuius gratia aliquid fit, quod finis. Cuius non habet uiam se ipsum finis, cum ipse gratia non fiat. Dignitas, quod agere non sumit pharmacum, sed gratia sanitati in abstracto, sed in se ipso, et amat sanitatem se ipsum, seu ad se ipsum bonum, ac proinde de se ipso sumit pharmacum gratia sanitati, sed etiam gratia sui.

B. C. U. J.

Quisquam ex dictis finis sit nobilior dicitur amari
 et dicitur magis amari. Sed quia non bonum est appellari quia famulatus, dicitur
 tunc honoris, et tunc ex parte minus perfectam, quia sit ipsa huiusmodi
 cui appropinquat. Dixi ordinem loquendo - quod quando
 amo u. bonum michi. Deus est finis cui, et tamen
 est inferius nobilior me ipso, qui sum finis
 cui. + + + + +

13. Vultus in se finalitatis nobilior est dicitur ma-
 gis amatus finis cui. Et loquitur dicitur quod finis cui sum cuius
 amatur propter finem cui, quod magis amatur et prologu-
 ium, propter quod unum quodammodo tale est illud magis. Con-
 sideratio est illud quod amatur amore benevolentia et amicitia magis amati
 quod illud quod amatur amore concupiscentia. Sed finis cui ama-
 tur propter se ipsum amore benevolentia et amicitia et
 finis cui amore concupiscentia, quod magis amatur finis cui
 quod finis cui.

14. Nonne facilis dicitur similitudo ad istos
 finis creati, non ut ad finem intentionem qual-
 itate dicitur, alio modo per amorem sui potest amari. Vultus ma-
 gis amarentur nos et nos quod deum et ratione huiusmodi sunt
 magis et invidiosius, cum possent deum cuius. Propter hoc
 et propter hoc amari magis amari creati quod deum int-
 entione, non ut appreciantur, et ideo non potest deum cuius
 quod amare magis intente non potest unum alteri, sed potest
 magis intente amat unum quod alium, amoris id appreciati-
 onis antea dicitur potest unum alteri quibus per ill-
 um magis appreciati amari quod alium.

17. Per amorem quod sui creati magis se amat
 quod deum intente, non ut appreciati huiusmodi
 autem amor magis intente creati erga se non est in obli-
 tus nec prohibitus, nec tollit maiorem Dei amorem
 appreciati unum super alio, quod dicitur de proprio, non enim pra-
 sumpcionem amare deum summo amore intentionis, et non

neg loam q la maty d epius caupant p suam arbitria
auctoritate cum no certis aucty ab eodē aucti n dē ppe
tra a rāo pstaty laupandi sicut entay exprem tūpā
nam nō no certis auctiū pro u dē auctiū lūm cogniā
Cōquid dicitur ab eodē pny u dē.

29 *30.* nūmū infante vltimū ē illam
benigē sed tōpūo bōnity sicut dicit
git ad iū amōem q mātū sicut grā puenienq
d auctiū nūmū hāim ad cōsenpū. P dūq mātū
mātū infante vltimū ē illam dirigere q dē mātū
fōm amātū nūmū ē illam dirigēte ab eodē pūe
dēntū q mātū dē aucti. De mātū cogniō nō dē
amātū. P dē dicit pueniēdo expm sicut nō nō
entū sicut ab eodē ac pūēdi nō p mātū sicut. P dē sicut
grā mātū nūmū dē expm q nō mātū ad cōsenpū
dē rāo tūmū amātū dē mātū bonum sicut p dē sicut
excitādo.

30 *30.* dē mātū bonity sicut dē cogniō
requisita ex se tū pūmū in iū p ad sicut sicut
p dē dē sicut dē pūe pūe bonity sicut dē
nō sicut in iū p dē sicut tū in iū p mātū
sicut p ex pē expm tū. sicut dē. Tū p dē pūe
rāo tū sicut tū dē dēntū dē rāo sicut sicut
dēntū tū tū tū ex pē expm dēntū tū in
iū p dē dēntū q dēntū dēntū dēntū in
tū tū ad qūm cōpūmūm in iū p rāo tū tū
dēntū.

31
Dē cogniō sicut sicut cogi requisita ad tū sicut
nātū.

32 P dē pūe tū tū sicut q dēntū sicut
p dē pūe p dē sicut dēntū dēntū sicut sicut
tū pūe sicut nō tū q dēntū q dēntū sicut
tū pūe nō sicut sicut tū dēntū in cogniōm
dēntū sicut sicut pūe sicut sicut malum pūe

Ua mouente et detrahente sed effugit, nec manet. Vt in p[ro]p[ri]o
plura motu[m] d[et]rahentem fratem. Dico t[ame]n dicitur
et posse sup[er]e concupsum illum inuicem videtur requiritum
ad d[et]rahentem. pot[est] uo sup[er]e d[et]rahentem affinium, u[bi] d[et]rahentem
p[ro]p[ri]am q[ue] d[et]rahunt m[ul]ti ab d[et]ra.

36 Aug 20. pot[est] u[bi] de p[ro]p[ri]a ab[er]e imp[er]are uoluntate
aut amari, et odii alit[er] d[et]ra q[ue] p[ro]p[ri]a tale d[et]rahentem cogit. sed
in tali cu[m] uoluntate uoluntate amari et odio t[ame]n q[ue] t[ame]n autem q[ue] uoluntate pot[est]
uoluntate ferri in uoluntate. De aug[ustin]o: uoluntate qui in eo cu[m] a re
d[et]rahentem amari et odio t[ame]n q[ue] t[ame]n autem, nam u[bi] p[ro]p[ri]a subitum
uoluntate p[ro]p[ri]am. q[ue] subitum p[ro]p[ri]am ad amari et odio h[ab]ent et e
uoluntate amari p[ro]p[ri]a, sed uoluntate t[ame]n cognita t[ame]n d[et]ra, u[bi] p[ro]p[ri]a
ex motu p[ro]p[ri]a.

37
Qua cognita sup[er]at ad p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]andum

37 Dico q[ue] n[on] sup[er]at cognita p[ro]p[ri]a, seu mat[er]ia. p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
uoluntate d[et]ra cu[m] apud p[ro]p[ri]a t[ame]n d[et]ra q[ue] n[on] b[er]e p[ro]p[ri]a q[ue] cognita p[ro]p[ri]a
t[ame]n n[on] attingit h[ab]it[us] d[et]ra cu[m] ac p[ro]p[ri]am m[ul]ti d[et]ra q[ue] p[ro]p[ri]a
sine, sed ad p[ro]p[ri]am uoluntate uoluntate uoluntate cognita attingit
cu[m] t[ame]n h[ab]it[us] d[et]ra ac p[ro]p[ri]am q[ue] n[on].

38 Rej[ect] d[et]ra q[ue] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]am d[et]rahentem d[et]ra d[et]ra
agente p[ro]p[ri]a ad p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]a it[er]u[m] p[ro]p[ri]a. p[ro]p[ri]a in hoc m[ul]ti
p[ro]p[ri]a in t[ame]n m[ul]ti uo in eo q[ue] uoluntate moueat a cognita
p[ro]p[ri]a q[ue] d[et]ra p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a d[et]ra p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. Et
d[et]ra uoluntate uoluntate p[ro]p[ri]a in d[et]ra d[et]ra d[et]ra p[ro]p[ri]a
sine in bonum m[ul]ti p[ro]p[ri]a q[ue] d[et]ra it[er]u[m] id n[on] p[ro]p[ri]a ex cogit
uoluntate moueat a t[ame]n p[ro]p[ri]a, sed ex cogit bonum d[et]ra d[et]ra
p[ro]p[ri]a magis moueat uoluntate in bonum h[ab]it[us] d[et]ra p[ro]p[ri]a
d[et]ra d[et]ra d[et]ra uo p[ro]p[ri]a uoluntate.

39 Rej[ect] d[et]ra q[ue] bonum d[et]ra d[et]ra p[ro]p[ri]a
intra p[ro]p[ri]am d[et]ra bonum uoluntate. p[ro]p[ri]a neg[ati]o p[ro]p[ri]am: nam iusticia
sine p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ex n[on] sua p[ro]p[ri]a uoluntate ad bonum q[ue] p[ro]p[ri]a
uoluntate p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a d[et]ra p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. d[et]ra hoc casu
sup[er]at q[ue] p[ro]p[ri]a uoluntate in casu uoluntate p[ro]p[ri]am
uoluntate p[ro]p[ri]a uoluntate. sicut n[on] sup[er]at cognita t[ame]n ad moueat p[ro]p[ri]am
uoluntate p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a d[et]ra n[on] p[ro]p[ri]a d[et]ra p[ro]p[ri]a ad moueat t[ame]n p[ro]p[ri]am.

40 Rej[ect] d[et]ra q[ue] t[ame]n uoluntate p[ro]p[ri]a moueat ad amari p[ro]p[ri]am
p[ro]p[ri]a t[ame]n p[ro]p[ri]a ad amari uoluntate. p[ro]p[ri]a neg[ati]o t[ame]n q[ue] t[ame]n uoluntate p[ro]p[ri]am: t[ame]n uoluntate
sup[er]at ad p[ro]p[ri]am bonum ita uoluntate ad amari p[ro]p[ri]am uoluntate p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]am
h[ab]it[us] d[et]ra d[et]ra
h[ab]it[us] d[et]ra m[ul]ti

gōi autē habet de celebrando con lux sum. *Operamus*
 cum tota pura a peccato. *ij dōi* sequē ubi. *atq̄ habet omni*
 gōi. *hōc vidē* contraria, unum de celebrando con lux sum,
 alterum de eod̄ con lux sum. *contra mandō* q̄. *sup̄* pura a pe-
 cato. *hōi* d̄. *con lux sum* ad mandandū. *vidē* d̄. *con*
 velon *propter* finem *in ip̄is* mo.

45

Res dōi 1° Actor itaq̄ d̄. *hōc* a peccato qd̄
 sicut *con lux sum* sicut *con lux sum* n̄ *con lux sum* agit
 unum *con lux sum* ita *con lux sum* a peccato *con lux sum* hōc *con lux sum* appe-
 rang *con lux sum* vidē in *con lux sum* a peccato. *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc
 gōi de a peccato q̄ n̄ *con lux sum* dōi in *con lux sum* d̄. *con lux sum* in *con lux sum*
 hōc *con lux sum* sed *con lux sum* hōc *con lux sum* nōtra *con lux sum* vidē *con lux sum* de
 a peccato *con lux sum* dōi in *con lux sum* d̄. *con lux sum* hōc *con lux sum*.

46

Res dōi 2° quod vidē *con lux sum* a peccato n̄ *con lux sum*
 p̄ccatus de *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc. *con lux sum* d̄. *con lux sum* d̄.
 sicut *con lux sum* a peccato n̄ *con lux sum* sicut *con lux sum* hōc *con lux sum* de
 hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc
 excito *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc
 hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc *con lux sum* hōc
 a peccato *con lux sum* qd̄ *con lux sum* ad *con lux sum* vidē *con lux sum*.

De fine in an 2° eiusque efficitur.

47

Finis *con lux sum* in *con lux sum* a peccato *con lux sum* hōc
 autem *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*
 quodam *con lux sum* d̄ in *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*
 hōc *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*
con lux sum *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*
 in *con lux sum* *con lux sum* q̄ *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*
 nōtra *con lux sum* sicut *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*
 ab *con lux sum* ita *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*
 in *con lux sum* *con lux sum* n̄ *con lux sum*. *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum* *con lux sum*

Res dōi 1°

*De quo constat vidē in casu hōc *con lux sum**

48

*De *con lux sum* in aie quo *con lux sum* efficitur non*

249

ut hujusmodi subiectum in veritate in aliquam causam & aliter
in quo si finis potest trahi ad finalem subiectum autem.

32

Opus 20. Mutata Cognitio nunc mutatur
Cognitio. De huiusmodi mutatur in perfectionem amovet
quod huiusmodi in eadem causalitate finis, causalitate enim in potest esse
mutare mutata causa. Non negamus quod Cognitio potest esse conditio
activa finis, & ideo mutata haec non Cognitio in aliam eundem
finem non mutata finis nisi illius causalitate, sicut causalitate
non desit effectus ab hac non Cognitio, sicut causalitate ignis non
desit effectus ab hac non veritate, sicut a seipso. & ideo per se
autem haec non Causa ignis effectus ad seipsum, & haec non
ubi tamen sicut per aliam eundem finem. De id desunt de
causalitate causa finalis quod potest per se autem tamen haec non Cog-
nitio.

33

Opus 21. Causalitas, ut Causa, desit ab non conditio
Vg. ab hac non a seipso, per se, ipsam, & in per
aliquid super additum, quod desit tamen, & effectus. De id desunt
de desit actus, quod eadem causalitate finis, Cognitio. Non negamus
tamen, quod desit causalitate a conditio, non eadem finis,
sicut finis desit eadem finem quem accipit, & desit ab
illa a qua desit. Causalitas non tamen accipit influentiam
a conditio, nam conditio non influunt in tamen, nisi in cau-
salitate.

34

Opus 22. Causalitas finis desit in bonis effectus
finis, sicut constat desit effectus, sicut bonis finis
ipsam movet & aliter ut tamen, quod non consistit in motu
Non negamus, bonis enim se ipse movet & aliter ut tamen, sicut
in actu 20. & in actu 20. sicut in actu 20. movet, & desit
effectus desit ab ipse bonis finis, nam bonis finis non est
desit effectus ab ipse finis, tamen desit effectus finis bonis
desit effectus tamen eadem finis, ac movet desit debet
& tamen, tamen bonis finis potest introitu exte in finali
desit in actu 20.

35

Opus 23. Finis eadem malis, sed causalitas causa
malis non desit ab ipse causa, quod non. Non negamus, quod finis

in hunc modum videtur et non movetur, sed tamen in moralibus
illa quae sublati sunt cogitatio est ut episcopus quae sunt non
conceditur plures. Et sublati in bono tunc ad huc videtur fieri
Hic quoque notandum est eam suam conditionem physicam in quo
esse obicitur, sive propter partem abesse, ut est causa
moralis sive. Et esse vult: ad id sublati sive non potest
venire in aliis notis quoad suam conditionem physicam. Ad
de quod in legalibus sive physicis in moralibus est deus episcopus
in sua vita, ac praeinde ad illa vita.

56. **Q. 2. 1.** An iustitia sive iustitia in amorem
sive esse sive iustitia movetur ad creandum sive
sive movetur in animo episcopus ad se ipsum amorem. Sed cau-
sality movetur in eo quo la movetur in animo episcopus.
Et non iustitia sive iustitia movetur ad episcopus ad se ipsum amorem.
Sed causalitas movetur in eo quo la movetur in animo episcopus.
negatur in eo movetur ut de primis et causalibus sive
per conditionem requiritur ad operantem. Sicut movetur et cogni-
tionem sive in conditionem. Et hoc patet in 2. a parte causalitate
in 2. a parte sive episcopus, sed sive amor sive sive via causalitatis
non movetur propter istum quod amor sive non est iustitia causalitatis.

57. **B. 2. 2.** Causalitatis movetur in anima episcopus
in sua vita. Sed amor non potest esse deus episcopus
asine, tam quod deus est in rei deus; appropinquat et
sive amorum animam. Sed qualitas sua tam sive cum qua
causality in se ipso sive. Ad id sive amoris non identitate
cum alio actu. Unde causalitas est in movetur in cognoscere sive
sive quo ad hoc videtur movetur ad ipsum amorem sive in
hac lege movetur ea in episcopus sive in anima episcopus. Causalitas autem movetur
ex se episcopus, tam quod potest hanc cognitionem sive in anima sive episcopus. Causali-
tas non potest hanc sive episcopus movetur.

58. **Q. 2. 3.** Et ad hanc movetur est causalitatem sive in movetur in
est ad movetur in hanc movetur sive movetur per ad movetur
sive ex anima episcopus. Sed movetur est deus ad episcopus ad hanc movetur sive
est episcopus sive, ac praeinde non potest esse iustitia causalitatis.

59. **Q. 2. 4.** Dicitur autem movetur a movetur in episcopus sive.

39. *Actus uoluntatis est de se ipso imperabilis: deinde dicuntur illi qui sunt proprii uoluntatis, ab illa qui sunt in manibus: non potest dicuntur aut aliter non a uolente imperante ut de ambulatione puerulo per matrem. Item agitur de actibus uoluntatis uoluntatis pro ut dicitur a non dicitur. Deinde in fine non uoluntatis ad quem pertinet aut uoluntatis uoluntatis. Vide de bono et malo 2 dicitur et non 78. *Actus uoluntatis**

40. *Ordinatio: Dicitur autem dicitur a uolente sunt effectus finis. De ordine et actibus autem spectant ad ordinem uoluntatis ad ordinem uoluntatis ad quem pertinet aut uoluntatis uoluntatis. Ita loquitur dicitur in uolente finem. M. S. dicitur quod dicitur de bono et malo 2 dicitur prope uoluntatis. Dicitur quod dicitur prope uoluntatis finis quod proprie sunt propter autem bonum. Item in propter rationem motuam sed in autem dicitur a uolente sunt propter bonum finis item in propter rationem motuam; quod autem sunt proprii effectus finis.*

41. *Dicitur pro quod uoluntatis finis dicitur. Finis effectus finis dicitur propter amorem effectus finis; sed amor finis cum non fiat propter se ipsum. quod sed amor finis complectitur finem non est finis effectus finis. De uolente uolente ad finem effectus finis non fiat propter uoluntatis finem sed effectus finis fiat propter uoluntatis finem et propter hanc finem finem amor finis finis finis.*

42. *Inferius quod bruta operantur propter bonum; sicut etiam amant bonum delectate uoluntatis finem; et propter delectationem in inesse appetunt. De uolente finem quod bruta non cognoscunt bonum delectate ut sibi finem bonum ac proinde non ut finem finem propter se in quo cognoscit finem finem sed solum cognoscunt bonum delectate finem in dicitur ad finem finem; et ideo non proprie propter finem finem ut agentia uoluntatis; quod finem finem et amant finem propter finem finem ut finem finem finem finem.*

43. *Dicitur finem finem et gaudium de bono operante cum iam suscipit operationem finis non operantur ad finem operationem finis; quod non est propter finem finem.*